

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 2001 I
2500 EA DEN HAAG

Interprovinciaal Overleg



uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
7 juli 2006	2006-0000235582	50144/2006	05-10-2006

onderwerp
Consultatie concept-voorstel Wet op de Veiligheidsregio's.

Geachte heer Remkes,

Gaarne gaan wij in op uw uitnodiging u reacties en aanbevelingen te doen toekomen op het concept van de Wet op de veiligheidsregio's, dat wij op 17 juli 2006 ontvingen. Bij schrijven van 11 augustus 2006 hebben wij u reeds geïnformeerd niet te kunnen voldoen aan uw verzoek voor 15 september te reageren, maar u zo snel mogelijk na 5 oktober van het standpunt van het IPO-bestuur op de hoogte te stellen.

Blijkens uw brief van 7 juli zal het concept-wetsvoorstel op onderdelen nog gepolijst worden en zal ons oordeel over de door u gekozen lijn, onze aanbevelingen en suggesties kunnen bijdragen aan een nog beter wetsvoorstel. Onze reactie zal zich dan ook beperken tot de hoofdlijnen van het wetsvoorstel. Na ontvangst van het definitieve wetsvoorstel zullen wij in staat zijn u meer gedetailleerd en fundamenteel van ons standpunt op de hoogte te stellen.

Op 4 september 2006 heeft op uw verzoek een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met VNG en IPO. In dit overleg is u al inzicht gegeven in de hoofdlijnen van ons commentaar en heeft u toegezegd aan bepaalde kritiekpunten tegemoet te komen. In deze reactie gaan wij daarop verder niet in; ook daarin zien wij uw nadere voorstellen graag tegemoet.

Wij willen vooropstellen dat wij de vorming van veiligheidsregio's zoals verwoord in het kabinetsstandpunt veiligheidsregio's van groot belang vinden voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing in ons land. Deze zijn gediend met versterking van de multidisciplinaire samenwerking en verhoging van de kwaliteit door schaalvergroting. Ook de benadering dat er sprake dient te zijn van een uniforme aanpak van rampen en crises heeft onze instemming. Van even groot belang vinden wij democratische legitimatie en inbedding in de bestuurlijke hoofdstructuur. Wij onderschrijven de keuze voor verlengd lokaal bestuur voor de veiligheidsregio. Wij onderschrijven ook het principe dat de burgemeester het opperbevel behoudt in de eigen gemeente bij de aanpak van rampen en crises.

Inlichtingen bij : mevrouw mr. M.F.Th. Stam
Doorkiesnummer : 070 - 888 12 47
Bijlagen : geen

0
9
1
0
7
0
0
6

Wij hebben zorgen over de wijze waarop deze principes in de voorstellen terugkomen. Wij constateren een sterke centralisatie, een marginalisering van de rol van gemeenten en provincies, een groot gebrek aan democratische controle en een te technocratische benadering. Hiervoor is de Wet ambulancezorg exemplarisch. De veiligheidsregio is in uw voorstellen niet langer een uitvoeringsorganisatie volgens de principes van verlengd lokaal bestuur, maar een functioneel bestuur met verregaande bevoegdheden en verantwoordelijkheden die blijkens de memorie van toelichting dient uit te groeien tot "het platform voor het lokale bestuur om het veiligheidsbeleid in de regio in de volle breedte te bezien en om samenhang te brengen in het regionaal veiligheidsbeleid, van fysieke tot sociale veiligheid".

Bij diverse gelegenheden is door u naar voren gebracht dat slagkracht boven democratie gaat. In acute crisissituaties kunnen wij de bedoeling achter deze opmerking doorgronden. Wanneer acuut handelend moet worden opgetreden, is een discussie niet aan de orde. Wanneer het echter gaat om; het treffen van voorbereidingen op dat handelend optreden, het doen van onderzoek nadien en het afleggen van verantwoording, dienen de normale bestuurlijke verhoudingen in acht te worden genomen.

De invloed van de gemeenteraden is in de voorstellen minimaal. Tegelijk wordt een keur aan algemene maatregelen van bestuur aangekondigd waarin de minister met nadere eisen, voorwaarden en voorschriften zal komen. De minister formuleert landelijke beleidsdoelstellingen. De topfunctionarissen in de veiligheidsregio worden door de Kroon benoemd. De rechtstreekse uitkering aan de regio's wordt aan voorwaarden verbonden.

Het door velen gesignaleerde democratisch tekort dat is ontstaan met de vorming van de politieregio; wordt zo ook bij de veiligheidsregio's bewerkstelligd. Het wetvoorstel ontkent volkomen de betrokkenheid die de gemeente heeft en dient te blijven houden bij de voorbereidingen op rampen en crises. Gelet op de vele gemeentelijke processen bij een ramp of crisis is een daadwerkelijke inbedding van de crisisbeheersing in de gemeenten een vereiste. Het concept plaatst de gemeenten in de marge.

Het concept introduceert een geheel nieuwe planstructuur, waarbij het accent verschuift van gemeentelijke naar regionale plannen. Dit reduceert de gemeentelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid nog verder en zo ontstaat wel een heel groot contrast met datgene wat na de ramp in Volendam wenselijk werd geacht en in de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding werd vastgelegd. Wat het toezicht betreft, neemt u in uw brief een oneigenlijk voorschot op de afspraken die tussen Rijk, provincies en gemeenten zijn gemaakt met betrekking tot de bevindingen van de Bestuurlijke Werkgroep-Alders en de doorlichting door de commissie-Oosting die momenteel plaatsvindt. Uitgaande van de wenselijkheid te komen tot een eenduidig en consistent interbestuurlijk toezicht lijkt het ons geboden de uitkomsten van die doorlichting af te wachten en de besluitvorming daaromtrent te incorporeren in de nieuwe wet. Daarbij is het uitgangspunt, dat bestuurlijke interventie geschiedt door een democratisch gelegitimeerd bestuursorgaan. Om meerdere redenen zou het interveniërend toezicht belegd dienen te worden bij een provinciaal bestuursorgaan.

In uw brief van 7 maart 2006 aan de Tweede Kamer kondigt u aan gedeeltelijk uitvoering te geven aan de motie-Cornielje waarin de regering werd opgeroepen de bestaande doorzettingmacht bij de commissaris van de Koningin te laten en de verantwoordelijkheidsverdeling zoals deze is vastgelegd in de Wet Rampen en Zware Ongevallen te handhaven. Het betreffende artikel in de wet sluit echter niet aan bij datgene wat u daarover in uw brief van 7 maart 2006 vermeldt, terwijl de memorie van toelichting hier ook weer van afwijkt en tegelijkertijd ook niet conform de afspraken is. In genoemde brief spreekt u ook over het borgen van de informatiepositie van de commissaris van de Koningin door middel van provinciale liaisons. Over deze toezegging vinden wij niets meer terug. Zoals wij u al eerder hebben vermeld dient sprake te zijn van een zelfstandige informatiepositie van de commissaris van de Koningin die hem in staat stelt zelfstandig te beoordelen wanneer een aanwijzing zijnerzijds geboden is.

Veiligheid, de voorbereiding op rampen en crises, is een kerntaak van de overheid. Een kerntaak waar de drie overheidslagen hun verantwoordelijkheid in hebben en moeten nemen. Een kerntaak die voorwerp van democratische controle behoort te zijn. Het primaat ligt bij de gemeenten en behoort daar ook te blijven. De provincies hebben hierin een andere rol; zij coördineren, houden toezicht, nemen initiatief en ondersteunen waar nodig. De provincies hebben bijvoorbeeld een belangrijke voortrekkersrol waar het gaat om overstromingsrisico's en zijn (verdrags)partner bij de grensoverschrijdende samenwerking. Wij zijn van mening, dat alle inspanningen van de drie overheidslagen nodig zijn om de rampenbestrijding en crisisbeheersing op een hoger plan te brengen en te houden.

Wij raden u aan nog eens te kijken naar de eigenaardige constructie van artikel 25c, waarmee een orgaan dat geen enkele bevoegdheid heeft op het gebied van de vergunningverlening de bevoegdheid krijgt zonder overleg met het bevoegd gezag bestuursdwang uit te oefenen. Ook is het naar onze mening zinvol nog eens te kijken naar de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen zoals artikel 28 van de Wgr. Het is verstandig nog eens aandacht te besteden aan de positie van de diverse burgemeesters: de voorzitter van de veiligheidsregio wordt volgens ons geconfronteerd met een blijvend rolconflict als opdrachtnemer van dwingend opgelegd Rijksbeleid aan de ene kant en als democratisch gelegitimeerd lokaal bestuurder aan de andere kant. De overige burgemeesters houden weliswaar het oppergezag bij rampen en crises in de eigen gemeente, maar de vraag is of zij daartoe met deze wet wel voldoende toegerust zijn. De wijze van opschaling (lokaal - regionaal - landelijk) lijkt ons niet reëel, althans niet voorzover geen rekening wordt gehouden met een interregionale ramp of crisis.

Voor de waterschappen wordt een eigenstandige positie in het regionaal beleidsteam voorzien. Wij missen een soortgelijke bepaling voor de provincies in hun rol van vergunningverlener en weg- en waterbeheerder.

Het lijkt ons niet opportuun om op dit moment nader in te gaan op onderdelen van de voorstellen waartegen wij ook ernstige bezwaren hebben, zoals de regeling rond de meldkamer, de samenhang met de Politiewet en de Ambulancewet. Daarvoor wachten wij de nadere voorstellen af. Wij treden graag in overleg met u om te bezien hoe onze kritiekpunten en suggesties in de wetsvoorstellen kunnen worden verwerkt.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,

drs. G. Beukema,
algemeen directeur.